

Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi ve Vergi Kaybını Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 17 . 11 . 1988 Sayı : 19992)

Kanun No.
3500

Kabul Tarihi
10 . 11 . 1988

MADDE 1. — 22 Aralık 1987 tarihinde Lefkoşe’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi ve Vergi Kaybını Önleme Anlaşması” nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE
VERGİLENDİRMEYİ VE VERGİ KAYBINI ÖNLEME ANLAŞMASI**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
VE
KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ**

Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi ve vergi kaybını önleyen bir Anlaşma yapmak isteğiyle

AŞAĞIDAKİ ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR :

Madde 1

ANLAŞMA KAPSAMINA GİREN KİŞİLER

Bu Anlaşma kuralları, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Madde 2

ANLAŞMA KAPSAMINA GİREN VERGİLER

1. Bu Anlaşma kuralları, her bir Âkit Devlette veya onların mahalli idarelerinde, ne şekilde tahsil edildiğine bakılmaksızın, gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların herhangi bir şekilde elden çıkarılmasından dolayı oluşan kazançlara veya sermaye değer artışlarına uygulanan vergiler ile ücretin toplam tutarı üzerinden işletme tarafından kesinti suretiyle ödenen vergiler ve toplam gelir veya gelirin unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle :

a) Türkiye’de :

- (i) Gelir vergisi;
- (ii) Kurumlar Vergisi;
- (iii) Savunma sanayii destekleme fonu;
- (iv) Sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik fonu;
- (v) Çıraklık, mesleki ve teknik eğitimi geliştirme ve yaygınlaştırma fonu

(Bundan böyle “Türk vergisi” olarak anılacaktır) :

b) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde :

- (i) Gelir vergisi;
- (ii) Kurumlar vergisidir.

(Bundan böyle “Kuzey Kıbrıs vergisi” olarak anılacaktır).

4. Bu Anlaşma kuralları, bu Anlaşmanın imza tarihinden sonra, yürürlükteki vergilere ek olarak veya bunların yerine alınacak olan, aynı veya önemli ölçüde benzer esas veya özellikteki vergilere de uygulanacaktır. Âkit Devletlerin yetkili makamları, vergi mevzuatlarında meydana gelen önemli değişiklikleri gecikmeksizin birbirlerine bildireceklerdir.

Madde 3

GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, metin başka türlü gerektirmedikçe :

- a) (i) “Türkiye” deyimi, Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarının yürürlükte olduğu sahayı ve egemenlik alanının tümünü;
- (ii) “Kuzey Kıbrıs” deyimi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kanunlarının yürürlükte olduğu sahayı ve egemenlik alanının tümünü ifade eder;
- b) “Bir Âkit Devlet” ve “diğer Âkit Devlet” deyimleri, duruma göre, Türkiye Cumhuriyeti veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti anlamına gelir;
- c) “Vergi” deyimi, bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde kavranan vergiler anlamına gelir;
- d) “Kişi” deyimi, gerçek kişileri ve kurumları kapsamına alır;
- e) “Kurum” deyimi, vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir;
- f) “Vatandaş” deyimi;

(i) Türkiye bakımından, Türk vatandaşlığını “Türk Vatandaşlık Kanunu” gereğince elde eden bütün gerçek kişileri ve Türkiye’de yürürlükte olan mevzuat gereğince statü kazanan bütün hükmi şahısları, ortaklıkları ve dernekleri;

(ii) Kuzey Kıbrıs bakımından, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti “Yurttaşlık Yasası” gereğince Kuzey Kıbrıs yurttaşlığını elde eden tüm gerçek kişileri ve yürürlükte bulunan mevzuat gereğince tüzel kişilik, ortaklık ve kurum statüsünü kazananları ifade eder;

g) “Bir Âkit Devletin İşletmesi” ve “diğer Âkit Devletin İşletmesi” deyimleri sırasıyla, bir Âkit Devletin mukimi tarafından faaliyeti sürdürülen işletme ve diğer Âkit Devletin mukimi tarafından faaliyeti sürdürülen işletme anlamına gelir;

h) “Yetkili makam” deyimi,

(i) Türkiye Cumhuriyeti bakımından, Maliye ve Gümrük Bakanı;

(ii) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bakımından, Maliye ile ilgili Bakan ifade eder;

i) “Uluslararası trafik” deyimi, bir Âkit Devlet işletmesi tarafından deniz, hava ve kara ulaştırma vasıtası kullanılarak yapılan taşımacılık faaliyetlerini ifade eder. Ancak, sadece bir Âkit Devlet sınırları içinde gerçekleştirilen bu tür taşımacılık faaliyetleri kapsamına dahil değildir.

j) “Gerçek lehdar” deyimi, bir Âkit Devlette doğan temettü, faiz, gayrimaddi hak bedelini gerçekten elde eden ve mamelekine (tasarrufuna) geçiren diğer Âkit Devlet mukimlerini ifade eder. Bu deyim, diğer Âkit Devlette mukim bir aracı kişi veya kurum vasıtasıyla temettü, faiz ve gayrimaddi hak bedeli elde eden bir üçüncü Devlet mukimini, bu Anlaşmadan yararlandırmama yönünde uygulanacaktır.

2. Bir Âkit Devletin bu Anlaşmayı uygulaması bakımından, metin başka türlü gerektirmedikçe, bu Anlaşmada tanımlanmamış her deyim, bu Anlaşmaya konu oluşturan vergilerin yer aldığı Devletin mevzuatında öngörülen anlamı ifade eder.

Madde 4

MALİ İKAMETGÂH

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, “bir Âkit Devletin mukimi” deyimi, o Devletin mevzuatı gereğince yerleşme, ikametgâh, kanuni (yasal) merkez, iş merkezi veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi veya kurum anlamına gelir.

2. Bir gerçek kişinin 1 inci fıkra uyarınca Âkit Devletlerden her ikisinde de mukim olması halinde, bu kişinin statüsü sırasıyla aşağıdaki kurallara göre belirlenecektir.

a) Bu kişi, daimi olarak kalabileceği, bir ikametgâhının bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir ikametgâhı varsa, bu kişi kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir (hayati menfaatlerin merkezi);

b) Eğer kişinin hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya kişinin Âkit Devletlerden hiçbirinde daimi olarak kalabileceği bir ikametgâhı yoksa, bu kişi kalmayı adet edindiği yerin bulunduğu Âkit Devletin mukimi kabul edilecektir;

c) Eğer kişinin her iki Âkit Devlette de kalmayı adet edindiği bir yer varsa veya Âkit Devletlerden hiçbirinde böyle bir yer sözkonusu değilse, bu kişi vatandaşı bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

d) Kişinin Âkit Devletlerin her ikisinin de vatandaşı olması veya hiçbirinin vatandaşı olmaması halinde sorun, Âkit Devletlerin yetkili makamlarının karşılıklı anlaşmasıyla çözümlenecektir.

3. 1 inci fıkra dolayısıyla gerçek kişi dışındaki bir kişi her iki Âkit Devletin de mukimi olduğunda, kanuni (yasal) merkezinin bulunduğu Âkit Devletin mukimi kabul edilecektir.

Madde 5

İŞYERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından “işyeri” deyimi, bir işletmenin ticari faaliyetlerinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir. Bu fıkroda belirtilen sabit yer, belirgin bir mahalde, belirli bir devamlılık unsuru arzeden herhangi bir yeri ifade eder.

2. “İşyeri” deyimi özellikle şunları kapsamına alır:

- a) Sevk ve idare yeri;
- b) Şube;
- c) Satış yeri;
- d) Büro;
- e) Fabrika;
- f) Atölye;
- g) Doğal kaynakların elde edilmesine yarayan yer;

h) 6 (altı) ayı aşan bir süre devam eden inşaat, yapım, onarım, montaj şantiyesi veya projesi. Bu sürenin hesabında, faaliyetin gerçekleştirileceği Âkit Devlette planlama bürolarının veya şantiyelerin kurulması gibi her türlü hazırlık faaliyeti, işe başlandığının göstergesi olarak kabul edilir ve iş tamamlanıncaya kadar geçen süreler dikkate alınır.

Ancak bu bendin uygulaması yönünden, bir Âkit Devlette gerçekleştirilen inşaat, yapım, onarım, montaj şantiyeleri ile projelerinin, diğer Âkit Devlet Bütçesinden yardım şeklinde finanse edilmesi ve bu şantiye veya projelerin bu diğer Âkit Devletin (finansmanı sağlayan Devletin) bir işletmesi tarafından gerçekleştirilmesi halinde, bu faaliyetler 6 (altı) ayı aşan bir süre devam etse dahi, ilk bahsedilen Âkit Devlette (işin bilfiil icra edildiği Devlette) bir işyeri oluşturmaz. Söz konusu işletmelere taahhütte bulunan diğer işletmeler (taşaronlar) bu paragraf kapsamına dahil değildir.

3. Bu maddenin daha önceki hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, “işyeri” deyiminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir:

- a) İşletme olanaklarının sadece malların veya emtianın depolanması, sevk edilmesi veya teşhiri amacıyla kullanılması;
- b) İşletmeye ait mal ve emtia stoklarının sadece depolama, sevk edilme veya teşhir amacıyla elde tutulması;
- c) İşletmeye ait mal ve emtia stoklarının sadece bir başka işletmeye işlettilmesi amacıyla elde tutulması;
- d) İşle ilgili sabit bir yerin sadece işletmeye mal veya emtia satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;

e) İşle ilgili sabit bir yerin işletme için sadece hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yapılması amacıyla elde tutulması;

f) İşle ilgili sabit bir yerin sadece, a) ile e) bentleri arasında bahsedilen faaliyetlerin birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması. Ancak, bu faaliyetlerin bir arada icra edilmesi sonucunda oluşan toplu faaliyetin, hazırlayıcı veya yardımcı karakterde olması şarttır.

4. Bir işletme, bir Âkit Devletteki faaliyetlerini sadece, kendi işlerini olağan şekilde sürdüren bir acenta, bir genel komisyon acentası veya bağımsız statüde diğer herhangi bir aracı vasıtasıyla yürüttüğü için, o Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır.

5. Bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkralarına bakılmaksızın - 4 üncü fıkrada bahsedilen bağımsız niteliğe sahip acenta dışındaki- bir Âkit Devlet mukimi bir kişi, diğer Âkit Devlet mukimi bir kişiye yazılı veya sözlü bir hizmet veya vekalet akdi ile bağlı olup, onun nam ve hesabına muayyen veya gayrimuayyen bir müddetle ticarî muameleler yapmaya yetkili bulunur ve bulunduğu Âkit Devlette bu yetkisini, diğer Âkit Devletteki temsil edilen adına mutaden kullanırsa, temsil edilen, temsil edenin gerçekleştirdiği işlemler dolayısıyla ilk bahsedilen Devlette bir işyerine sahip kabul edilecektir.

Ancak, temsil edenin işe ilişkin sabit bir yerden yürüttüğü faaliyetlerin, sadece bu maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilenlerin bir veya birkaçından ibaret olması halinde, işe ilişkin söz-konusu sabit yer, anılan fıkra hükümleri uyarınca herhangi bir işyeri oluşturmayacaktır.

6. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir kurum, diğer Âkit Devletin mukimi olan veya bu diğer Devlette bir işyeri vasıtasıyla veya diğer herhangi bir şekilde ticarî faaliyette bulunan bir kurum ile sermaye veya yönetim ilişkisi içinde olursa, bu şirketlerden herbiri diğeri için bir işyeri oluşturmayacaktır.

Madde 6

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan, tarım ve ormancılık dahil, elde ettiği gelir, gayrimenkulun bulunduğu bu diğer Âkit Devlette vergilendirilebilir.

2. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından “gayrimenkul varlık” deyimini, gayrimenkulun bulunduğu Âkit Devletin mevzuatına göre tanımlanacak ve deyim, her halukârda:

- a) Gayrimenkul varlığa mutafferri varlıkları;
- b) Tarım ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları;
- c) Her çeşit dalyanları;
- d) Özel hukukun uygulanacağı gayrimenkul mulkiyetine ilişkin hakları;
- e) Gayrimenkul intifa haklarını; ve
- f) Doğal kaynakların işletme hakkından veya işletilmesinden doğan sabit veya değişken ödemeler üstündeki hakları

kapsayacak; ancak deniz, hava ve kara nakil vasıtaları gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.

3500

10 . 11 . 1988

3. Bu maddenin 1 inci fıkrası, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. Bir işletmenin gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de bu maddenin 1 inci ve 3 üncü fıkraları uygulanacaktır.

5. Bu maddenin amaçları bakımından, vakıf gelirlerinden hizmet karşılığı olmayarak alınan hisseler ile gelirler, gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir addolunur.

Madde 7

TİCARİ KAZANÇLAR

1. Bir Âkit Devlet işletmesine ait kazanç, sözkonusu işletme diğer Âkit Devlette yeralan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunmadıkça, sadece ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir. Ancak, işletmenin diğer Âkit Devlette bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunması halinde kazanç, bu diğer Devlette, işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet işletmesi diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğunda, bu işyerine her iki Âkit Devlette de, eğer bu işyeri aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan tamamen ayrı ve bağımsız bir işletme olsaydı ve işyerini oluşturduğu işletmeden tamamen bağımsız nitelik kazansaydı, ne kazanç elde edecek idiye, böyle bir kazanç atfedilecektir.

3. a) İşyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette bu işyerinin kazançlarının elde edilmesi amacı ile yapılan giderlere ilâveten bu işyerinin bulunduğu Devletten başka bir yerde yapılan yönetim ve genel idare giderlerinin de işyerinin faaliyetlerine isabet eden makul bir miktarının indirilmesine müsaade edilecektir.

Ancak, işyeri tarafından işletmenin ana merkezine veya diğer herhangi bir şubesine :

- (i) İhtira beratlarının, telif, imtiyaz, patent veya diğer hakların kullanılması karşılığında gayri maddî hak bedeli, ücret veya diğer benzeri ödemelerin yapılması;
- (ii) Verilen hizmet veya yönetim karşılığında komisyon ödenmesi;
- (iii) Bankacılık işletmeleri hariç olmak üzere, işyerine ödünç olarak verilen para karşılığında faiz ödenmesi

halinde (gerçekten yapılan giderlerin geri ödenmesi durumları hariç), bunların gider olarak indirilmesine müsaade edilmeyecektir.

b) Yönetim ve genel idare giderlerinden işyerine isabet eden makul miktarın hesaplanmasında aşağıdaki yöntemlerden biri uygulanacaktır :

- (i) İşletme tarafından işyerine atfen yapılan giderlerle ilgili tutulan muhasebe kayıtlarındaki miktar;
- (ii) İşletmenin toplam işletme sermayesi ile işyerinin işletme sermayesi arasındaki oran;
- (iii) İşletmenin toplam hâsılatı (cirosu) ile işyerinin hâsılatı (cirosu) arasındaki oran.

3500

10 . 11 . 1988

Ancak yukarıdaki yöntemlerden herhangi birinin uygulanması sonucu saptanacak gider miktarı, işyerinin toplam hâsılatının % 5'ini geçemez.

İndirilecek miktarın hesaplanması için uygulanacak yöntemin seçimi bir defaya mahsus olmak üzere yapılır ve bu yöntem değiştirilemez.

4. Bir Âkit Devletteki işyerinin, diğer Âkit Devletteki işletme adına sadece mal veya emtia alımında bulunması halinde, bu işyerine bu faaliyeti dolayısıyla herhangi bir kazanç atfedilmeyecektir.

5. Kazanç, bu Anlaşmanın başka maddelerinde düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığı anda, ilgili madde hükümlerinin uygulanması, bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

Madde 8

DENİZ, HAVA VE KARA TAŞIMACILIĞI

1. Bir Âkit Devlet İşletmesi tarafından, hava ve kara ulaştırma vasıtalarının uluslararası trafikte işletilmesinden sağlanan kazançlar, sadece bu Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet işletmesinin uluslararası trafik kapsamına giren türden bir gemi işletmeciliğinde bulunması dolayısıyla diğer Âkit Devlette elde ettiği kazanç, bu diğer Devlette ve bu diğer Devletin mevzuatına göre vergilendirilebilir; ancak bu diğer Devlette sözkonusu gelir üzerinden alınacak vergi, hesaplanan verginin yüzde ellisine eşit bir miktarda indirilecektir.

3. Bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkraları aynı zamanda, bir ortaklık, bir bağlı işletme veya bir uluslararası acentaya iştirakten sağlanan kazançlara da uygulanacaktır.

Madde 9

BAĞIMLI İŞLETMELER

1. a) Bir Âkit Devlet kurumunun :

(i) Aralarında dolaylı veya dolaysız bir şirket ilişkisi bulunan diğer Âkit Devlet işletmesinden veya

(ii) Devamlı ve sıkı bir ekonomik ilişkide bulunduğu diğer Âkit Devlet mukimi gerçek ve tüzelkişilerden

yaptığı istikrazlar, bu kurumda devamlı olarak kullanıldığı anda ve bu istikrazlarla kurumun öz sermayesi arasındaki oran, benzeri kurumlarınkine nazaran belirgin bir fazlalık gösterdiğinde, bu istikrazlar örtülü sermaye sayılır ve bu örtülü sermaye üzerinden ödenen faizler tümüyle bu kurumun kazancına eklenip, vergilendirilebilir.

b) Bunun yanısıra, bu kurum, diğer Âkit Devlet mukimi olan kendi ortakları, ortaklarının ilgili bulunduğu gerçek ve tüzelkişiler, idaresi, denetimi ve sermayesi bakımlarından dolaylı veya dolaysız olarak bağlı bulunduğu veya nüfuzu altında bulundurduğu gerçek ve tüzelkişiler ile olan ilişkilerinde, emsaline göre göze çarparak derecede :

(i) Yüksek veya düşük fiyatlar veya bedeller üzerinden yahut bedelsiz olarak alım, satım, imalat, inşaat muamelelerinde ve hizmet ilişkilerinde bulunduğu;

(ii) Yüksek veya düşük bedeller üzerinden kiralama veya kiraya verme muamelelerinde bulunduğu;

(iii) Yüksek veya düşük faiz ve komisyonlarla ödünç para alıp verdiğinde veya

(iv) Ortaklarından veya bunların eşleri ile usul ve furuundan ve üçüncü dereceye kadar (dahil) kan ve sıhri hısımlarından kurumun yönetim kurulu başkanı ve üyesi, müdürü veya yüksek memuru durumunda bulunanlara emsaline göre göze çaracak derecede yüksek aylık, ikramiye, ücret verdiğinde veya benzeri ödemelerde bulunduğu,

bu ilişkiler ve işlemler dolayısıyla kendini göstermeyen kazanç, kurumun kazancına eklenip, vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlette, bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen örtülü sermaye veya örtülü kazanç uygulamaları dolayısıyla bir matrah artırımına gidildiğinde, buna bağlı olarak diğer Âkit Devlette yapılması gereken matrah indirimi için aşağıdaki şartlar aranır :

a) Bir Âkit Devletin, kendinde mukim olan bir bağımlı işletmede, örtülü sermaye veya örtülü kazanç uygulaması dolayısıyla artırdığı matrah kısmı, daha önce, diğer Âkit Devlette bulunan bağımlı bir işletme tarafından kazanç olarak beyan edilmiş olmalıdır.

b) Matrah indirimini yapacak diğer Âkit Devlet, matrah artırımında bulunan Âkit Devlette yapılan sözkonusu düzenlemenin haklı olduğu kanaatine varmalıdır.

Diğer Âkit Devletçe, matrah indirimine ilişkin sözkonusu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri göz önünde bulundurulacak ve gerektiğinde Âkit Devletlerin yetkili makamları birbirine danışacaklardır.

Madde 10

TEMETTÜLER

1. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir kurum tarafından diğer Âkit Devlet mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber sözkonusu temettüler, ödemeyi yapan kurumun mukimi olduğu Devletçe kendi mevzuatına göre vergilendirilebilir; ancak kendisine ödemedede bulunan kişi temettünün gerçek lehdarı ise bu şekilde alınacak vergi aşağıdaki oranları aşamayacaktır :

a) Temettü elde eden, temettü ödeyen kurumun sermayesinin doğrudan doğruya en az yüzde 25'ini elinde tutan bir kurum ise (ortaklıklar hariç), gayrisafi temettü tutarının yüzde 15'i;

b) Tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 20'si.

3. Bu maddede kullanılan "temettü" deyimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazançta katılmayı sağlayıp diğer haklardan elde edilen gelirleri, bunun yanı sıra dağıtım yapan kurumun mukimi olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer kurum haklarından elde edilen gelirleri kapsar. Yatırım fonu ve yatırım ortaklıklarından sağlanan gelirler de bu terimin kapsamına girer.

4. Bir Âkit Devlet kurumu diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğu anda, bu işyerinin bulunduğu Devlette 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden 2 nci fıkra gereğince de vergilendirilebilir.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan gerçek temettü lehdarı kişi veya kurum, temettüyü ödeyen kurumun mukim olarak bulunduğu diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyet icra ederse veya bir Türkiye mukimi Kuzey Kıbrıs'da bulunan bir işyerinde serbest meslek faaliyeti icra ederse ve sözkonusu temettü elde edilmiş olayı ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 11

FAİZ

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devlet mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlet- te vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, bu faiz doğduğu Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak kendisine ödemedeki bulunan kişinin faizinin gerçek lehdarı olması halinde, bu şekilde alınacak vergi, faizinin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. Bu maddenin 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın :

a) Kuzey Kıbrıs'ta doğan ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ödenen faizler, Kuzey Kıbrıs vergisinden istisna edilecektir;

b) Türkiye'de doğan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümetine veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet Merkez Bankasına ödenen faizler, Türk vergisinden istisna edilecektir.

c) Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasının, gerek Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinden, gerekse merkez kaynaklarından temin ettiği paralardan doğrudan veya Kuzey Kıbrıs'taki şubeleri vasıtasıyla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümetine açmış olduğu krediler dolayısıyla bu banka tarafından elde edilen faizler Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde vergilendirilmeyecektir.

Bu faizlerle ilgili giderler de Kuzey Kıbrıs'ta faaliyet gösteren Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Şubelerinin kazancından indirilmeyecektir.

4. Bu maddede kullanılan "faiz" deyimini, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya kazancı paylaşma hakkını tanıyan tanınmasın, devlet tahvillerinden, tahvillerden veya bonolardan ve her nevi alacaktan doğan gelir ile bu gelirin elde edildiği Devletin vergi mevzuatına göre ikrazat geliri sayılan diğer gelirleri de kapsar.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan gerçek faiz lehdarı kişi veya kurum, faizinin doğduğu diğer Âkit Devlette bulunan bir işyerinde ticari faaliyet icra ederse veya bir Türkiye mukimi Kuzey Kıbrıs'ta bulunan bir işyerinde serbest meslek faaliyeti icra ederse ve sözkonusu faizinin ödenildiği alacak ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Âkit Devletin kendisi, mahalli idaresi veya mukimi tarafından ödenen faizin, o Devlette doğduğu kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi, mukim olsun ya da olmasın, bir Âkit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine sahip olduğunda ve faiz bu işyerinden kaynaklandığında, sözkonusu faizin işyerinin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında varolan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri en son bahsedilen düşük miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12

GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, bahse konu gayrimaddi hak bedelleri doğdukları Âkit Devlette ve o Devletin vergi mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak kendisine ödemedede bulunan kişi veya kurumun gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı olması halinde, bu şekilde alınacak vergi, gayrimaddi hak bedelinin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "gayrimaddi hak bedelleri" deyimini, sinema filmleri, radyo-televizyon yayınlarında kullanılan filmler ve bantlar dahil olmak üzere edebi, artistik, bilimsel her nevi telif hakkının veya her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin kullanma imtiyazı veya kullanma hakkı ile sınai, ticari, bilimsel teçhizatın veya sınai, ticari, bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikiminin kullanma imtiyazı veya kullanma hakkı karşılığında ödenen her türlü bedelleri kapsar.

4. Bir Âkit Devlet mukimi olan gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı kişi veya kurum bu bedelin doğduğu diğer Âkit Devlette bulunan bir işyerinde ticari faaliyet icra ederse veya bir Türkiye mukimi Kuzey Kıbrıs'ta bulunan bir işyerinde serbest meslek faaliyeti icra ederse ve sözkonusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkraya hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Âkit Devletin kendisi, mahalli idaresi veya mukimi tarafından ödenen gayrimaddi hak bedelinin, o Devlette doğmuş olduğu kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddi hak bedelini ödeyen kişi mukim olsun ya da olmasın, bir Âkit Devlette gayrimaddi hak bedelini ödemeye neden olan hak veya varlık ile bağlantılı bir işyerine sahip olduğunda ve bu gayrimaddi hak bedeli bu işyerinden kaynaklandığında, sözkonusu gayrimaddi hak bedelinin işyerinin bulunduğu Devlette doğmuş olduğu kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddi hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında varolan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatı uyarınca vergilendirilebilecektir.

Madde 13

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1. Bir Âkit Devlet mukimince, diğer Âkit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede tanımlanan bir gayrimenkul varlığın elden çıkarılmasından elde edilen kazanç, gayrimenkul varlığın bulunduğu Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet işletmesinin diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticarî varlığına dahil menkul varlıkların veya bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı bir işyerine ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, bu işyerinin (yalnız veya tüm işletme ile birlikte) elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Uluslararası trafikte işletilen deniz, hava ve kara nakil vasıtalarının veya sözkonusu nakil vasıtalarının işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, yalnızca bu işletmenin kanunî (yasal) merkezinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

4. Bu maddenin 1 inci, 2 nci ve 3 üncü fıkralarında değinilenler dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, yalnızca elden çıkarmanın mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, diğer Âkit Devlette doğan ve bundan bir önceki cümlede bahşedilen sermaye değer artış kazançları, alış ve satış arasındaki süre bir yılı aşmadığı takdirde bu diğer Âkit Devlette de vergilendirilebilecektir.

Madde 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. a) Bir Âkit Devlet mukiminin icra ettiği serbest meslek faaliyetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, sadece mukimi olduğu Devlette vergilendirilebilecektir. Ancak, söz konusu faaliyetler diğer Âkit Devlette icra edilirse, buradan elde edilen gelir, aşağıdaki hususlardan birinin gerçekleşmesi halinde, bu diğer Devlette de vergilendirilebilir :

(i) Bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette, faaliyetlerini icra etmek için sürekli kullanabileceği bir işyerine sahip olması veya,

(ii) Söz konusu faaliyetlerin, bir Âkit Devlet mukimince diğer Âkit Devlette, 12 aylık herhangi bir kesintisiz dönemde, bir veya birkaç seferde, toplam 183 gün veya daha fazla icra edilmesi.

Böyle bir durumda, olayına göre, ya sadece söz konusu işyerine atfedilebilen gelir, veya sadece bu diğer Devlette faaliyette bulunulan süre içinde elde edilen gelir, faaliyetin icra edildiği Devlette vergilendirilebilir.

b) Bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette icra ettiği serbest meslek faaliyetlerinin süresi 183 günün altında kalırsa, bu takdirde diğer Âkit Devlet, söz konusu mukimin serbest meslek faaliyetlerinden elde ettiği kazancı, hasılatın % 5'ini aşmamak üzere, vergilendirebilir.

Bu Anlaşmanın 5'inci maddesinin 2 nci fıkrasının h) bendinde bahsedilen montaj faaliyetleri de bu fıkra hükümlerine göre vergilendirilir.

2. Bir Âkit Devlette gerçekleştirilen ve bu Anlaşmanın 5 inci maddesinin 2 nci fıkrasının h) bendinin ikinci paragrafında bahsedilip, diğer Âkit Devlet Hükümetince yardım şeklinde finansmanı sağlanan inşaat, yapım, onarım, montaj şantiyeleri veya projeleri dolayısıyla, bu diğer Âkit Devlet mukimlerinin ilk bahsedilen Âkit Devlette (işin bilfiil icra edildiği Devlette icra ettikleri serbest meslek faaliyetlerinden elde ettikleri gelir, yalnızca diğer Âkit Devlette (finansmanı sağlayan Devlette) vergilendirilebilecektir. Bu faaliyetlerden elde edilen gelirler üzerinden ilk bahsedilen Devlette tevkifat suretiyle dahi vergi alınmaz.

Ancak, serbest meslek faaliyetinde bulunan sözkonusu gerçek kişi ve kurumlara serbest meslek işi yapan diğer gerçek kişi ve kurumlar bu fıkra kapsamına dahil değildir.

3. Bu maddenin amaçları bakımından “serbest meslek faaliyetleri” deyimi, bir işverene bağımlı olmaksızın ve sermayeden çok kişisel emek ile meslekî bilgi, beceri ve hizmete dayanan bağımsız meslek faaliyetlerini ifade eder.

4. Bu maddenin amaçları bakımından “işyeri” deyimi, bir kişinin serbest meslek faaliyetinin kısmen veya tamamen yürütüldüğü, serbest mesleğe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir. Sabit yer, belirgin bir mahalde, belirli bir devamlılık unsuru arzeden herhangi bir yeri ifade eder.

Madde 15

ÜCRETLER

1. Bu Anlaşmanın 16 ncı, 18 inci, 19 uncu ve 20 nci madde hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukiminin bir hizmet akdi dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri menfaatler, sadece mukimi olduğu Devlette vergilendirilebilecektir. Ancak, sözkonusu hizmet diğer Âkit Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen gelir, aşağıdaki hususlardan herhangi birinin gerçekleşmesi halinde, diğer Devlette de vergilendirilebilir :

- a) Gelir elde eden kişi, bu diğer Devlette bir takvim yılı içinde bir veya bir kaç seferde 183 günü aşmak üzere kalırsa veya
- b) Ödeme, bu diğer Âkit Devletin mukimi olan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa veya
- c) Ödeme, herhangi bir işverenin diğer Devlette sahip olduğu ve bu Anlaşmanın 5 inci maddesinde tanımlanan nitelikte bir işyerinden yapılırsa.

2. Bu maddenin bundan önceki hükümlerine bakılmaksızın, uluslararası trafikte işletilen deniz, hava veya kara nakil vasıtalarında ifa edilen hizmetler dolayısıyla elde edilen gelir, teşebbüsün kanunî (yasal) merkezinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebilir.

3. Bu maddenin uygulanması yönünden, 5 inci maddenin 2 nci fıkrasının h) bendinin ikinci paragrafında yer alan özel hükümler nedeniyle bir şantiye veya projenin işyeri oluşturulmaması, bu faaliyetler çerçevesinde ifa edilen hizmetler dolayısıyla hizmetlilere sağlanan ücret, maaş ve diğer benzeri menfaatlerin, hizmetin ifa edildiği Âkit Devlette vergilendirilmesini herhangi bir şekilde etkilemeyecektir.

Ancak, 5 inci maddenin 2 nci fıkrasının h) bendine göre, sözkonusu şantiye veya projenin altı aydan daha kısa sürmesi halinde, bu faaliyetler bir işyeri oluşturmayacak ve bu şantiye veya projelerde ifa edilen hizmetler dolayısıyla vergilendirme, bu maddenin 1 inci fıkrasına göre yürütülecektir.

Madde 16

DİREKTÖRLERE YAPILAN ÖDEMELER

Bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlet mukimi olan bir kurumun yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği huzur hakkı ödeneği, prim, ikramiye ve diğer benzeri ödenekler, ödemeyi yapan kurumun mukim olduğu Devlette vergilendirilebilir.

Madde 17

SANATÇI VE SPORCULAR

1. Bu Anlaşmanın 14 üncü ve 15 inci madde hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, bir Âkit Devlet mukimi olan ve tiyatro, sinema, radyo ve televizyon artistliği yapan veya müzisyen olarak çalışan veya kişisel yeteneklerini kullanarak halkı eğlendiren sanatçıların ve bunun yanısıra sporcuların diğer Âkit Devlette icra ettikleri bu nitelikteki faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri gelirler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği bu nitelikteki faaliyetlerden doğan gelir kendisine değil de bir başkasına yönelirse bu gelir, 7 nci, 14 üncü ve 15 inci madde hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Âkit Devlette vergilendirilebilir.

3. Sanatçı ve sporcuların bir Âkit Devlette icra ettikleri faaliyetlerden dolayı elde ettikleri gelire, bu Devlete yapılan söz konusu ziyaretin diğer Âkit Devletin veya bir mahalli idaresinin kamusal fonlarından tamamen desteklenmesi halinde, bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır.

Madde 18

EMEKLİ ÖDENEKLERİ

Bu Anlaşmanın 19 uncu maddesinin 1 inci fıkrası saklı kalmak üzere :

a) Geçmiş hizmetlerin karşılığında ödenen emekli maaşları ile sağlanan diğer benzeri mefaatler;

b) Âkit Devletlerden herhangi birinin sosyal güvenlik sistemi çerçevesinde yapılan her türlü ödemeler ile

c) Diğer düzenli ödemeler;

sadece kendisine ödemedede bulunulan kişinin mukim olduğu Devlette vergilendirilecektir.

Bu madde amaçları bakımından, “düzenli ödeme” deyimi, para ve parayla ölçülebilir mefaatler karşılığında, tam ve yeterli ödemedede bulunma taahhüdü altında, ömür boyu veya belirli veya belirlenebilir bir süre, belirli zamanlarda, düzenli olarak ödenecek olan belli bir meblağı ifade eder.

Madde 19

KAMU HİZMETLERİ

1. Bir Âkit Devlete veya ona ait bir mahallî idareye bir kamu görevi dolayısıyla bir gerçek kişi tarafından ifa edilen veya edilmiş olan hizmetler karşılığında, bu Âkit Devlet veya mahalli idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan yapılan ödemeler ve sağlanan mefaatler (emekli maaşları dahil), sadece bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrasına bakılmaksızın, bir Âkit Devletin kendisi veya mahallî idaresi tarafından yürütülen ticarî, faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında yapılan ödemelere, sağlanan menfaatlara ve emekli maaşlarına 15 inci, 16 ncı ve 18 inci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

Madde 20

ARAŞTIRMACI, ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ VE STAJYERLER

1. Bir Âkit Devletin vatandaşı olup, diğer Âkit Devlette sadece öğrenim veya meslekî eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyere, geçim öğrenim veya meslekî eğitim masraflarını karşılamak için, bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler, öğrenim süresince bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Bir Âkit Devlet vatandaşı olup, diğer Âkit Devlette sadece öğretim ve bilimsel araştırma yapmak amacıyla bulunan bir öğretmen veya öğretim üyesinin öğretim veya araştırma karşılığında, iki yılı aşmayan bir süre veya süreler için, bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan sağladığı paralar, bu diğer Devlette vergiden istisna edilecektir.

3. Bir Âkit Devletin vatandaşı olup, diğer Âkit Devlette öğrenim veya stajda bulunan bir öğrenci veya stajyerin :

a) Bir vakıf kuruluşu, eğitim kurumu veya devletlerarası teknik yardımlaşma programından geçim, öğrenim veya meslekî eğitim masraflarını karşılamak üzere aldığı burs, burs, tahsisat ve benzeri paralar ile

b) Öğrenimi veya mesleğiyle ilgili uygulama alışkanlıkları kazanmak üzere, bir takvim yılı içinde 183 günü aşmayacak şekilde ifa ettiği hizmetlerden elde ettiği ücretler,

bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

Madde 21

DIĞER GELİRLER

1. Âkit Devletlerden birinin bir mukiminin, nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde ele alınmayan gelir unsurları, sadece bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bu Anlaşmanın 6 ncı maddesinin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere, Âkit Devletlerden birinin bir mukiminin diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette veya serbest meslek faaliyetinde bulunması ve sözkonusu işyeri ile geliri doğuran hak veya varlık arasında önemli bir bağ olması halinde, söz konusu gelire bu maddenin 1 inci fıkrası uygulanmayacaktır. Bu durumda, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 22

ÇİFTE VERGİLENDİRMEİN ÖNLENMESİ

1. Türkiye mukimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önleneyecektir :

a) Bir Türkiye mukimi, bu Anlaşmanın kuralları uyarınca Kuzey Kıbrıs'ta vergilendirilebilen ve bu fıkranın c) bendi dışında kalan bir gelir elde ettiğinde, söz konusu gelir, Türkiye'de gelir üzerinden alınan her türlü vergiden istisna edilecektir. Ancak, bu mukimin geri kalan geliri üzerinden müterakki tarife göre Türkiye'de ödeyeceği verginin hesabında söz konusu istisna gelir, sanki istisnaya tabi değilmiş gibi dikkate alınacaktır.

b) Bu fıkranın c) bendi hükümlerine bakılmaksızın Türkiye Cumhuriyeti mukimi bir kurum, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti mukimi bir kurumdan elde etmiş olduğu temettüleri dolayısıyla Türkiye'de vergilendirilmeyecektir.

Ancak bu hükmün uygulanabilmesi için Türkiye'de mukim kurumlar arasında elde edilen temettülerin Türkiye'de kurumlar vergisine tabi tutulmaması şarttır.

c) Türkiye, bir mukiminin, bu Anlaşmanın 8 inci maddesinin 2 nci fıkrası, 10 uncu, 11 inci ve 12 nci maddeleri ile 13 üncü maddesinin 4 üncü fıkrası uyarınca Kuzey Kıbrıs'ta vergilendirilebilen bir gelir elde etmesi halinde, Kuzey Kıbrıs'ta söz konusu gelir üzerinden ödenen vergiyi, Türkiye'de tarh edilen verginin Kuzey Kıbrıs'ta elde edilen gelire isabet eden kısmından mahsup edecektir. Ancak, Kuzey Kıbrıs'ta ödenen verginin Türkiye'de ödenmesi gereken vergiden fazla olması halinde, aradaki fark dikkate alınmayacaktır.

2. Kuzey Kıbrıs mukimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir :

Kuzey Kıbrıs, bir mukiminin, Türkiye'de vergilendirilebilen bir gelir elde etmesi halinde, Türkiye'de söz konusu gelir üzerinden ödenen vergiyi, Kuzey Kıbrıs'ta tarh edilen benzeri verginin Türkiye'de elde edilen gelire isabet eden kısmından mahsup edecektir. Ancak Türkiye'de ödenen verginin Kuzey Kıbrıs'ta ödenmesi gereken vergiden fazla olması halinde, aradaki fark dikkate alınmayacaktır.

Madde 23

AYRIM YAPILMAMASI

1. Bir Âkit Devletin vatandaşları, diğer Âkit Devlette bu diğer Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

2. Bu Anlaşmanın 10 uncu maddesinin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet işletmesinin diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyeri, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten herhangi bir işletmesine göre daha az lehe bir vergilemeyle karşı karşıya kalmayacaktır.

3. Bir Âkit Devletin, diğer Âkit Devletin bir veya bir kaç mukimi tarafından doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen işletmeleri, ilk bahsedilen Devlette, benzeri işletmelerin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

4. Bu Anlaşmanın 7 nci maddesinin 3 üncü fıkrası, 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası, 11 inci maddesinin 7 nci fıkrası ve 12 nci maddesinin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı durumlar hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet işletmesinin vergiye tabi kazancı belirlenirken, bu işletmenin diğer Âkit Devletin bir mukimine yaptığı faiz, gayrimaddi hak bedeli şeklindeki ödemelerle diğer benzeri ödemeler, bu ödemeler sanki ilk bahsedilen Devletin herhangi bir mukimine yapılmış gibi aynı şekilde indirilebilecektir.

Bu fıkra hükümlerinin uygulanabilmesi için, gerektiğinde bu Anlaşmanın 24 üncü maddesinde belirtilen hükümlere başvurulacaktır.

5. Bu hükümler, bir Âkit Devletin kendi mukimlerine şahsi ve ailevi durumları dolayısıyla uyguladığı şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Âkit Devlet mukimlerine de uygulama zorunda olduğu yönünde anlaşılacaktır.

Madde 24

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Bir Âkit Devlet mukimi, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Âkit Devletin yetkili makamına arzedebilir. Bu kişinin durumu 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, o zaman vatandaşı olduğu Âkit Devletin yetkili makamına başvurabilir.

2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkâr bir çözüme ulaşamadığı takdirde, bu Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Âkit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir.

3. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü güçlüğü ve tereddütü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Aynı zamanda, bu Anlaşmada çözüme kavuşturulamamış durumlardan kaynaklanan çifte vergilemenin ortadan kaldırılması için birbirlerine danışabilirler.

4. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan doğruya haberleşebilirler. Anlaşmaya varabilmek için sözlü görüş alış-verişi gerekli görüldüğünde, bu görüşme, Âkit Devletlerin yetkili makamlarının temsilcilerinden oluşan bir komisyonda yürütülür.

Madde 25

BİLGİ DEĞİŞİMİ

1. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin, yürütülmesi için gerekli olan bilgileri, bunun yanı sıra bu Anlaşmayla uyumsuzluk göstermediği sürece, bu Anlaşma kapsamına giren vergilerle ilgili iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için ve bu vergilerle ilgili olarak doğabilecek kayıpların önlenmesi ve önleyici mevzuat hükümlerinin uygulanabilmesi amacıyla gerekli görecekları bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bir Âkit Devlet tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin ve bunlara ilişkin cezaların tahakkuk, tahsil ve cebri icrasıyla uğraşan veya bu hususlardaki şikayet ve itirazlara bakmakla görevli olan kişi veya makamlara (adli makamlar ve idari kuruluşlar dahil) verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar söz konusu bilgileri yalnızca yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar söz konusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabilirler.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrası, hiçbir surette Âkit Devletlerden birini :

a) Kendinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatına veya idari alışkanlıklarına uymayacak idari önlemler alma;

b) Kendinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatı veya normal idari işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;

c) Herhangi bir ticari, sınai, mesleki sırrı veya ticari işlemi aleni hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

Madde 26

İDARİ YARDIMLAŞMA

1. Âkit Devletler, 2 nci madde kapsamına giren vergilerin asıllarının, zamlarının, eklerinin, faizlerinin, giderlerinin ve ceza hukuku sınırlarına girmeyen para cezalarının tebliğ ve tahsili amacıyla karşılıklı yardımlaşmayı taahhüt ederler.

2. Bir Âkit Devletin yetkili makamının talebi üzerine diğer Âkit Devletin yetkili makamı, kendi Devletinde yukarıda bahsedilen vergilerin tebliğ ve tahsiline uygulanan mevzuat hükümlerini dikkate almak suretiyle birinci fıkrada belirtilen ve ilk Devlette tahsil edilebilir hale gelmiş olan kamu alacaklarının tebliğini ve tahsilini sağlayacaktır. Bu alacaklar, kendisinden talepte bulunulan Devlette hiçbir öncelik kazanmayacak ve bu Devlet, talepte bulunan Devletin mevzuatının müsaade etmediği hiçbir icrai tedbiri alma yükümlülüğü altında tutulmayacaktır.

3. Bu maddenin 2 nci fıkrasında belirtilen talepler, icrai belgelerin resmi bir örneği ile desteklenecek ve eğer gerekiyorsa ilam mahiyetindeki mahkeme kararının resmi bir örneği de eklenecektir.

4. Bir Âkit Devletin yetkili makamı, haklarını güvence altına almak amacıyla, henüz itiraz yolu açık bulunan kamu alacakları için de, diğer Âkit Devletin yetkili makamına başvurup, bu diğer Devletin mevzuatında öngörülen koruma tedbirlerinin alınmasını isteyebilir; bu tedbirler için duruma göre de bu maddenin 1 inci, 2 nci ve 3 üncü fıkra hükümleri uygulanabilir.

5. Bu Anlaşmanın 25 inci maddesinin 1 inci fıkrası, kendisinden talepte bulunulan Devletin yetkili makamına, bu maddenin bundan önceki fıkralarının uygulanması dolayısıyla sunulan bütün bilgilere de aynen uygulanacaktır.

6. Âkit Devletler, kendi vergi kanunlarının uygulanması yönünden yaptıkları vergi incelemesi dolayısıyla, her zaman için, diğer Âkit Devletten, bu diğer Devlet sınırları içinde gerçekleştirilen iktisadi faaliyetleri incelemeye tabi tutma talebinde bulunabilirler. Bu diğer Âkit Devlet, bu talebi imkanları ölçüsünde en kısa zamanda yerine getirmek için gerekli her türlü tedbiri alır. Gereğinde, bu inceleme her iki Devletin vergi inceleme elemanlarınca işbirliği halinde yürütülür.

7. Bir Âkit Devletin diğer Âkit Devlette hizmet ifa eden vatandaşları, vergi sorunlarının halli için, kendi Devletlerinin bu hususta yetkili makamının bu diğer Devlete gönderdiği memurların yardımına başvurabilir. Bu makam ve memurların yetki ve sorumlulukları, bu diğer Devletteki benzeri makam ve memurların yetki ve sorumluluklarına ilişkin hukuki düzenlemelere göre belirlenir.

Madde 27

DİPLOMATLAR VE KONSOLOSLUK MENSUPLARI

Bu Anlaşma hükümleri, diplomatlar ve konsolosluk mensuplarının, devletler hukukunun genel kuralları, özel anlaşma veya Âkit Devletlerdeki diplomatik haklara ilişkin mevzuat kuralları uyarınca yararlandırıldıkları mali ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

Madde 28

YÜRÜRLÜĞE GİRME

1. Âkit Devletlerden herbiri, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi mevzuatında öngörülen işlemlerin tamamlandığını diğerine bildirecektir.

Anlaşma, bu bildirimlerden sonuncusunun yapıldığı tarihte yürürlüğe girecektir.

2. Anlaşma hükümleri, Türkiye ve Kuzey Kıbrıs'ta, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği yılı izleyen yılın Ocak ayının birinci günü başlayan veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemine ilişkin vergilere uygulanacaktır.

3. Bu Anlaşma, bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkraya hükümlerine bağlı kalınmaksızın, bu Anlaşmanın 5 inci maddesinin 2 nci fıkrasının h) bendinin ikinci paragrafı, 11 inci maddesinin 3 üncü fıkrasının c) bendi ve 14 üncü maddesinin 2 nci fıkrası gereğince, bir Âkit Devlette vergilendirilmeyecek olan kazanç ve iratlar hakkında 1.1.1987 tarihinden itibaren başlayan vergilendirme dönemleri için yürürlüğe girer ve hüküm ifade eder. Aynı zamanda, 1.1.1987 tarihine kadar ilk bahsedilen Âkit Devlette elde edilen bu tür kazanç ve iratlar üzerinden, bu Âkit Devlete geçmişte borçlanılan, fakat 1.1.1987 tarihine kadar henüz bu Devlete ödenmemiş olan vergiler için de aynı tarihte yürürlüğe girer ve hüküm ifade eder.

Madde 29

YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

Bu Anlaşma, Âkit Devletlerden biri tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Âkit Devletlerden biri Anlaşmayı, her takvim yılının bitiminden en az altı ay önce diplomatik yollardan yazılı fesih ihbarnamesi vermek suretiyle feshedebilir.

Bu durumda Anlaşma, fesih ihbarnamesinin verildiği yılı izleyen yılın Ocak ayının birinci günü başlayan veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemine ilişkin vergiler için hüküm ifade etmeyecektir.

BU HUSUSLARI TEYİDEN. İki Devletin tam yetkili temsilcileri, bu Anlaşmayı imzalandılar.

Bu Anlaşma iki nüsha olarak Lefkoşe'de, 22.12.1987 tarihinde düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

Ertuğrul Kumcuoğlu
Lefkoşe Büyükelçisi

KUZAY KIBRIS TÜRK
CUMHURİYETİ ADINA

Mehmet Bayram
Maliye ve Gümrükler Bakanı

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
9	55	3
16	19	164:165
17	24	95:96,100,109:113

I - Gerekçeli 109 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/426